

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
ستاد انتخابات
دبیرخانه

انتخابات

(رسانه های بیگانه)

بیستم اردیبهشت ۱۳۹۶ - شماره ۳۸

- مقدمه:..... ۱
- فضای تبلیغی رسانه‌های بیگانه درباره انتخابات ریاست جمهوری..... ۳
- الف - داغ شدن فضای انتخاباتی ایران؛ افشاگری علیه یکدیگر در قالب زخم‌های باز!!..... ۳
- ب- برجسته کردن اظهارات روحانی در قالب دوقطبی سازی حاکمیت - دولت..... ۵
- ۱- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ بالا بردن هزینه تلاش‌ها در مخالفت با انتخاب مجدد..... ۵
- ۲- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ تغییر زمین بازی در واکنش به برخوردها با وی..... ۵
- ۳- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ هشدار به حاکمیت در چارچوب تکرار انتخابات ۸۸!!!..... ۵
- ۴- تند و تهاجمی شدن روحانی: نگرانی از بازی رقبا با کارت های اطلاعاتی علیه وی..... ۶
- ۵- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ واکنشی به مواضع آیت الله خامنه‌ای..... ۶
- ۶- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ بسیج مرددین در مقابل هزینه های سیاسی..... ۷
- ۷- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ بسیج مرددین و اصلاح طلبان در انتخابات..... ۸
- ۸- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ معرفی خود به عنوان نامزدی آزادیخواه در برابر حاکمیت..... ۸
- ۹- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی: آمادگی عبور از خط قرمزها در واکنش به حمله‌ها..... ۹
- ۱۰- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ پایان خویشتنداری و آغاز فازی دیگر!..... ۹
- ۱۱- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ رقابت با رئیسی به عنوان نامزد اصلی حاکمیت..... ۱۰
- ۱۲- تهاجمی شدن موضع روحانی؛ تغییر زمین بازی از اقتصادی به فرهنگی - اجتماعی..... ۱۰
- ج- القاء دودستگی و سردرگمی جریان اصولگرا..... ۱۱
- ۱- تاکید اختلاف‌انگیز بیگانه: چرا قالیباف به نفع رئیسی کنار نمی‌رود؟!..... ۱۱
- ۲- استراتژی اصولگرایان؛ کشاندن انتخابات به دور دوم..... ۱۲
- د - تحریم انتخابات یا حضور مطالبه محور و تعدیل کننده حاکمیت؟!..... ۱۳
- ه - مهندسی فضای انتخابات با تاکید بر دوگانه جنگ/ تقابل یا صلح / تعامل!!..... ۱۴

در پی اظهارات اظهارات حسن روحانی، نگاه فرصت طلبانه رسانه های بیگانه به انتخابات ریاست جمهوری ایران وارد مرحله تازه ای شد. این رسانه ها که همواره در تلاش هستند از فرصت انتخابات به عنوان بستری برای التهاب آفرینی در فضای سیاسی و اجتماعی ایران با هدف به چالش کشیدن کارنامه و عملکرد جمهوری اسلامی ایران بهره برداری کنند با تمرکز بر اظهارات حسن روحانی علیه ابراهیم رئیسی و محمدباقر قالیباف در قالب اعدام ها و تفکیک جنسیتی، این خط تبلیغی را مورد توجه قرار دادند «ده روز مانده به انتخابات ریاست جمهوری ایران، فضای مبارزات انتخاباتی با طوفانی از انتقادات دگرگون شده. حمله ها بی مهابا ادامه یافته.. آنچه این روزها دیده می شود فضای باز سیاسی در تمرینی از دموکراسی است یا انتقادات و افشاگری هایی که دو طیف سیاسی را بر سر قدرت به جان یکدیگر انداخته؟!»^۱

بر این اساس رسانه های بیگانه از سویی با هدف دوقطبی سازی فضای انتخابات ریاست جمهوری ایران، تند و تهاجمی شدن لحن حسن روحانی را واکنشی به تلاش های حاکمیت برای جلوگیری از انتخاب مجدد وی به ریاست جمهوری مورد تاکید قرار داده و در این زمینه مدعی می شوند: «چند تا برداشت در مورد این قضیه وجود دارد برداشت اولش این هست که ممکن است از پیام هایی که در روزهای گذشته داده شده آقای روحانی این برداشت را کرده که نهاد رهبری یا دیگر نهادهای قدرت با هر قیمتی می خواهند مانع از روی کار آمدن آقای روحانی بشوند...»^۲

از این منظر در فضای تبلیغی بیگانه، تهاجمی و تند شدن لحن تبلیغاتی حسن روحانی، تلاشی از سوی وی برای "بیدار کردن موج های خفته اجتماعی"^۳ در مقابل تلاش های گروه ها و جریان اصولگرا و نهادهای حاکمیتی تحلیل شده و در این زمینه یادآور می شوند: «.. در این ده روز باقی مانده تا انتخابات آقای روحانی هم الان قوی ترین گلوله هایش را در توپخانه اش قرار داده صحبت هایی که ایشان کرده یک وجهش هم این است که ایشان آنچنان هنوز مطمئن نیست که درصد لازم آرا به اصطلاح آرای شرکت کننده در انتخابات به اندازه ای باشد که به نفع ایشان باشد یعنی باید حداقل بالا ۶۰ درصد از حائزین حق رای در انتخابات شرکت کنند تا شانس ایشان بالا برود...»^۴

استقبال و ذوق زدگی رسانه های بیگانه از لحن تند و تهاجمی حسن روحانی علیه رقبا (رئسی و قالیباف)، روی دیگری نیز دارد که آن زیرسؤال بردن کارنامه جمهوری اسلامی ایران است در همین راستا، رسانه های بیگانه از ورود حسن روحانی به خط قرمزها و تابوشکنی درباره مسایل داخلی ایران می گویند: «خیلی ها معتقد بودند که

^۱ - تلویزیون بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^۲ - علیرضا نامور حقیقی تحلیلگر مسائل سیاسی ایران در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^۳ - علیرضا نامور حقیقی تحلیلگر مسائل سیاسی ایران در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^۴ - مهران براتی کارشناس سیاسی از آلمان در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۸

بحث اعدام‌ها خط قرمزی است که هیچ یک از نامزدها وارد این بحث نمی‌شوند اما امروز آقای روحانی به نظر می‌آید در تغییر تاکتیک حاضر است که وارد این بحث هم بشود؟ .. شاید از این جهت بسیار غیرمنتظره بود.. هر چند توضیح نداد به طور مشخص اعدام‌ها منظورش چی است ولی آن پیش زمینه صحبت‌ها مشخص بود که آن منظورش اعدام‌ها و زندانی‌های سیاسی است برخوردهای سیاسی است که با منتقدان حکومت صورت گرفته.. به هر حال مسائل مختلفی وجود دارد که آنها خیلی مایل نباشند به این بحث‌ها پردازند اما شدت حملاتی که به آقای روحانی می‌شده ظاهراً باعث شده که او در واقع از این خط قرمزها بگذرد..»^۵

در مجموع، رسانه‌های بیگانه در بررسی تحولات سیاسی ایران در فرصت انتخابات ریاست جمهوری، از یک طرف با هدف متلاطم‌سازی فضای سیاسی و اجتماعی ایران، خط تبلیغی تقابل و دودستگی در ایران اسلامی (دولت - حاکمیت) را پیگیری می‌کنند و از سوی دیگر به این بهانه در تلاش هستند کارنامه جمهوری اسلامی ایران (تقابل سازی مردم با حاکمیت) را به چالش بکشند: «.. روحانی به ویژه محمد باقر قالیباف فرمانده نظامی و فرمانده سابق پلیس و ابراهیم رئیسی را هدف قرار داد که به مدت ۲۰ سال در قوه قضائیه کار کرده و سمت‌های بلند پایه‌ای داشته است. حسن روحانی نیز دست پروده نظام اسلامی است و مسئولیت‌های مختلفی به عهده داشته است.»^۶

---

^۵ - تلویزیون بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^۶ - خبرگزاری فرانسه - ۹۶/۲/۱۸

الف - داغ شدن فضای انتخاباتی ایران؛ افشاکاری علیه یکدیگر در قالب زخم‌های باز!!

« .. حسن روحانی، رئیس جمهوری ایران گفت: مردم ایران اعلام می‌کنند آنهایی که در طول ۳۸ سال فقط اعدام و زندان بلد بودند را قبول ندارند ... این سخنان تازه روحانی که در گرماگرم کارزارهای انتخاباتی بیان شده می‌تواند به ابراهیم رئیسی، نامزد اصول‌گرای انتخابات ریاست جمهوری اشاره داشته باشد. ابراهیم رئیسی از سال‌های ابتدایی انقلاب ۵۷ عهده‌دار سمت‌هایی قضایی؛ از جمله دادستان کل کشور و معاون اول قوه قضائیه بوده است.. .. حسن روحانی نیز در یک سخنرانی در شهر ارومیه رقبای اصول‌گرای خود در انتخابات را متهم کرد که زبان‌ها را بریده و دهان‌ها را دوخته‌اند» و خطاب به آنان گفت که شما دم از آزادی نزنید که آزادی خجالت می‌کشد.. این سخنان در شرایطی مطرح شده است که منتقدان حسن روحانی، به سخنانش در مورد تظاهرات دانشجویی تیر سال ۷۸ اشاره می‌کنند. از جمله خبرگزاری فارس در سال ۹۲ سخنان کامل آقای روحانی را در زمانی که دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران بود منتشر کرد. وی از جمله گفته بود: خوشبختانه همه ارکان نظام، مسئولین همه قوا بدون هیچگونه اختلاف نظر نسبت به برخورد قاطع و انقلابی نسبت به این عناصر فرصت طلب اتفاق نظر دارند و قوه قضائیه در روزهای آینده به وظیفه قانونی، شرعی، ملی و انقلابی خود به خوبی عمل خواهد کرد.»^۷

« حسن روحانی، با اشاره به موضوعات حساسی مانند اعدام و تفکیک جنسیتی، از دو رقیب خود محمد باقر قالیباف و ابراهیم رئیسی بدون نام بردن از آنها انتقاد کرده است. آقای روحانی گفت: "ملت ما در انتخابات خرداد ۹۲ اعلام کرد خشونت را قبول ندارد. اردیبهشت ۹۶ هم یکبار دیگر مردم ایران اعلام می‌کنند آنهایی که در طول ۳۸ سال فقط اعدام و زندان بلد بودند، را قبول ندارند. او همچنین گفته است: ما انحصارگرایان را نمی‌خواهیم. ما آنهایی که پشت میز نشسته‌اند و حکم صادر کرده‌اند، نمی‌خواهیم. این بخش از سخنان آقای روحانی احتمالاً به ابراهیم رئیسی، نامزد ریاست جمهوری ایران اشاره دارد .. منتقدان حسن روحانی به کارگیری آقای پورمحمدی در دولت کنونی و اظهارات آقای روحانی درباره مخالفت با اعدام را متناقض می‌دانند.. هم زمان با صحبت‌های امروز آقای روحانی در همدان، بعضی از منتقدان تصویری از اظهارات او درباره اعدام‌ها در سال ۵۹ را در شبکه‌های اجتماعی منتشر کرده‌اند. در آن سال آقای روحانی پیشنهاد کرده بود: "توطئه‌گرها در مراسم نماز جمعه به دار آویزان شوند" تا به گفته او مردم مشاهده کنند و تاثیرش بیشتری باشد.»^۸

« با نزدیک شدن به روز انتخابات ریاست جمهوری در ایران تبلیغات نامزدهای انتخابات داغ تر شده و لحن و کلام آنان نیز در رقابت با رقبای تندتر شده است دیروز حسن روحانی در همدان و کرمانشاه به رقبای خود به خصوص ابراهیم رئیسی و محمد باقر قالیباف حملات تند لفظی کرد. وی در همدان گفت: مردم کسانی را که در این ۳۸ سال فقط زندان و اعدام می‌خواهند قبول ندارند، این سخنان جدای از واکنش ابراهیم رئیسی، نامزد رقیب آقای روحانی در انتخابات پیش روی ریاست جمهوری با واکنش منتقدان و مخالفان جمهوری اسلامی نیز همراه بود .. در شبکه‌های اجتماعی

^۷ - رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۸

^۸ - بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

گروهی از منتقدان و مخالفان نظام جمهوری اسلامی در نقد سخنان حسن روحانی به وزیر دادگستری کابینه او یعنی مصطفی پورمحمدی اشاره کردند که او نیز همچون ابراهیم رئیسی بر اساس فایل صوتی به جا مانده آیت الله حسینعلی منتظری عضو هیئت بررسی اعدام‌های سیاسی تابستان ۶۷ بوده است.^۹

روحانی به اعدام‌ها اشاره کرد که ابراهیم رئیسی دادستان سابق را هدف قرار داد... اظهارات روحانی در حالی مطرح شد که تحلیلگران پیش بینی کرده بودند وی با کارنامه رئیسی در زمینه اعدام‌ها کاری نخواهد داشت و مصطفی پور محمدی وزیر دادگستری دولت کنونی یکی از چهار مسئول اعدام‌ها است پورمحمدی پس از انتشار نوار صوتی از تصمیم برای اعدام‌ها دفاع کرد.^{۱۰}

« هر رقابت سیاسی مستلزم به هر حال برخوردهایی است شما انتقادهایی را مطرح می کنید به این انتقادهای پاسخ داده می شود اما مشکلی که وجود دارد در جمهوری اسلامی این است که برای چهار سال فضای سیاسی بسته است در یک فرصت چند هفته ای تبلیغات انتخاباتی این فضا تا حدودی باز می شود و به هر حال نمایندگان از جناح های حاکم این فرصت را پیدا می کنند که بیایند مسائل را برای هم مطرح بکنند و بعد مردم هم خواسته یا ناخواسته شنونده این بحث ها خواهند شد بنابر این جنبه افشاگری عملا غلبه پیدا می کند یعنی بحث هایی می شود که در گذشته کسی از آنها یا مطلع نبوده یا به صورت رسمی آنها هیچ وقت مطرح نشده در رسانه ها مورد بررسی قرار نگرفته اسنادش هیچ وقت در واقع منتشر نشده است نکاتی است که اگر کسی بگوید دیگری به تلافی اینکه این انتقاد مطرح شده نکته دیگری را مطرح می کند.. وقتی آقای روحانی گفت که شما در سی و هشت سال گذشته فقط بلد بودید اعدام بکنید و زندانی بکنید در پاسخ به این آقای الیاس نادران متقابلا آقای روحانی را متهم کرده که در سی و هشت سال گذشته خود شما مسئول اعدام و زندان بودید و بعد فهرستی از اعضای کابینه آقای روحانی را منتشر کرده با سمت های امنیتی و اطلاعاتی آنها که نشان می دهد...»^{۱۱}

« ما در جمهوری اسلامی یک زخم هایی داریم که به طور طبیعی هم که درباره اش حرف زده می شود تبدیل به یک بحران اجتماعی یا معضل اجتماعی می شود... موضوع ورود زنان به ورزشگاه و تبعیضی که علیه آنها هست.. حصر یک زخم باز دیگر هست در جمهوری اسلامی باعث می شود که فضا تشدید و دو قطبی بشود.. در موضوع اعدام هم ایشان (روحانی) اصلا اشاره نمی کند به اعدام های ۶۷ یا نقش آقای رئیسی در آن اعدام ها همین که کلمه اعدام را می آورد اذهان می چرخد به سمت آن در واقع فاجعه تاریخی که هنوز ازش گره گشایی نشده و جمهوری اسلامی درباره اش حرف نمی زند...»^{۱۲}

^۹ - رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۹

^{۱۰} - الشرق الاوسط - ۹۶/۲/۱۹

^{۱۱} - جمشید برزگر، تحلیلگر بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^{۱۲} - رضا حقیقت نژاد، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

ب- برجسته کردن اظهارات روحانی در قالب دوقطبی سازی حاکمیت - دولت

۱- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ بالا بردن هزینه تلاش‌ها در مخالفت با انتخاب مجدد

«(مجری) دلیل این تندتر شدن لحن آقای روحانی چه می‌تواند باشد آیا نگرانی از اینکه انتخابات را واگذار بکند یا اینکه بدست گرفتن ابتکار عمل در اوج مبارزات؟ (نامورحقیقی) چند تا برداشت در مورد این قضیه وجود دارد برداشت اولش این هست که ممکن است از پیام‌هایی که در روزهای گذشته داده شده آقای روحانی این برداشت را کرده که نهاد رهبری یا دیگر نهادهای قدرت با هر قیمتی می‌خواهند مانع از روی کار آمدن آقای روحانی بشوند آیت الله خامنه‌ای در سخنرانی دیروزش در حقیقت یک جوری گفت که بحث اینکه تغییر مسیر در هنگامی که یک راهی را ادم دارد طی می‌کند بصیرت می‌خواهد برخی از گروه‌های محافظه کار این برداشت را کردند که رهبری نظرش این است که ادامه حکومت آقای روحانی چندان مصالح جمهوری اسلامی را تامین نمی‌کند و بخواهند به سمت این بروند که به هر قیمتی بسیج بشوند و آقای روحانی را بگذارند کنار و اگر روحانی همچنین برداشتی کرده باشد ممکن است برود به سمت اقدامی که آخرین تلاشش را بکند که بتواند موج‌های خفته اجتماعی را بیدار کند و هزینه این اقدام را آنقدر بالا ببرد که آنها به این کار ادامه ندهند نکته دوم بحث محاسبه انتخاباتی است یعنی آقای روحانی فردی است که زمام کلمات را به دست احساسات نمی‌دهد، کنترل دارد، می‌داند که هر کلمه‌ای و هر سخنی که بگوید فاکتور دارد و فاکتورش را باید پرداخت کند در نتیجه با توجه به محاسبه انتخاباتی بر مبنای اتفاقاتی که افتاده تصمیم گرفته که به این روش پی ببرد...»^{۱۳}

۲- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ تغییر زمین بازی در واکنش به برخوردها با وی

«... اقداماتی که از سوی قوه قضاییه، در مورد هواداران، وزیر ایشان و کارهای دیگر دستگیری همسر برادر آقای روحانی این یک نکته، نکته دوم اتفاقی که در حضور آقای روحانی در معدنی که عده زیادی جانشان را از دست دادند آن نحوه برخوردی که صورت گرفته بود آقای روحانی را می‌خواستند بکنند سبیل دفاع از وضع موجود و تخریبی که توسط آقای رئیسی اتفاق افتاد آقای روحانی تصمیم گرفته هم میدان بازی را عوض بکند هم سیاست تهاجمی را استفاده بکند و اجازه ندهد مخالفینش که گذشته‌های خیلی نابجایی دارند در ماسک‌های رنگین خودشان را بفرشند و جامعه‌ای که نگران است ان ماسک‌ها را بخرد.»^{۱۴}

۳- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ هشدار به حاکمیت در چارچوب تکرار انتخابات ۸۸ !!!

«از آنجایی که آقای روحانی متوجه شده نهاد قدرت، نهاد رهبری، سپاه پاسداران، بسیج، جامعه روحانیت مبارز همچنین جامعه مدرسین علمیه قم، انصارحزب الله، بیت رهبری و ائمه جمعه بسیج شدند برای انتخاب رئیسی و او را به عنوان اصلح انتخاب کردند و تحرکات بخشی از مراجع تقلید را هم می‌بیند، سخنرانی (آیت الله) خامنه‌ای که بعد از شش ماه از تصویب سند ۲۰۳۰، هم فرصت را مناسب دید برای حمله به دولت روحانی برای تصویب این سند که (آیت الله) خامنه‌ای ان را به نوعی باج دادن به غرب می‌داند، همه اینها را کنار هم قرار داده آقای روحانی و فکر می‌کند استراتژی تهاجمی که قالیباف و رئیسی بدون رعایت شان رئیس جمهوری یا نظام جمهوری اسلامی به او حمله می‌کنند این بار او در مقابل اینها استفاده کرده از حمله به سابقه هر دو اینها که سوابق بسیار بسیار ننگینی دارند بخصوص

^{۱۳} - علیرضا نامور حقیقی تحلیلگر مسائل سیاسی ایران در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^{۱۴} - علیرضا نامور حقیقی تحلیلگر مسائل سیاسی ایران در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

شخص رئیسی و فکر می کند سکوت در مقابل آنها امکان بشود که او در انتخابات عقب بیافتد، بویژه اینکه در دور اول مناظره ها ، انتقاد زیادی به روحانی وارد بود مبنی بر اینکه او خودش را کنار کشیده بوده و موضع خنثی داشته ، توجه داشته باشید امروز اعلام شده که کسانی که دیروز به روحانی در ان معدن حمله کردند در واقع اینها کارگر نبودند کارگران معدن نبودند بلکه از بیرون بسیج شده بودند ، همه اینها را از چشم انها می بیند بنابراین نمی خواهد فرصت را از دست بدهد می خواهد نشان بدهد به (آیت الله) خامنه‌ای و نشان بدهد به نهاد قدرت، به سپاه پاسداران به بسیج و دیگر ارگان‌ها که چنانچه بخواهند ۸۸ را تکرار کنند و بخواهند در نتیجه آرا دستی ببرند و به نوعی از مهندسی آراء استفاده بکنند او احتمالا واکنش نشان خواهد داد این اولین نکته است.»^{۱۵}

۴- تند و تهاجمی شدن روحانی: نگرانی از بازی رقبا با کارت های اطلاعاتی علیه وی

« (مجری) وقتی آقای روحانی با تندی به مخالفان خودش حمله می کند مثلا موضوع اعدام ها را مطرح می کند تا چه اندازه دامن خودش پاک هست و تا چه اندازه خودش بری از این اتهامات است الان مخالفانش می گویند خود او هم چندان بهتری از دیگران نداشته ؟ (نامورحقیقی) این درست است به این مفهوم که همه کسانی که در حاکمیت بودند در سال های بعد از انقلاب همه کارت های اطلاعاتی علیه یکدیگر در دست دارند آقای روحانی شروع کننده این بازی نبود و آنها بودند که علیه آقای روحانی شروع کردند حتی ممکن است احتمال می دهند که ممکن است کارت های دیگری را در روز جمعه رو کنند در مورد مسئله برادرش و یا حتی در مورد مسائل شخصی خودش که دیروز هم نام خانوادگی پسرش رئیس ستاد آقای قالیباف مطرح کرد ، بنابراین از این زاویه روحانی این احتمال را می دهد که کارت های اطلاعاتی علیه اش رو کنند و سعی کرده به هر حال زمین بازی را عوض کند اما در مورد سابقه کاملا درست است آقای روحانی در سال های گذشته مسئولیت های اطلاعاتی و امنیتی در ۲۳ تیر ۷۸ سخنرانی نسبتا تندی ایراد کرده ولی مانند سیاستمدار دیگری در مسیر زمان در مسیر تحولات تغییر کرده و دیدگاهی که امروز دارد الان حاصلش این است که بایستی تعامل با جهان بشود بایستی حاکمیت قانون بشود و سوم اینکه به هر حال روش های گذشته روش های دهه ۶۰ و ۷۰ و روش های آمرانه و اقتدارگرایانه پاسخ به حل مسائل ایران که با بحران های منطقه ای بحران اقتصادی و بحران سیاسی روبرو هست نیست این اختلاف نظری است که میان آقای روحانی و دیگر رقبایش هست یعنی رقبایش هنوز بحران را درست نمی بینند یا حداقل راه حل هایی که ارائه می دهند بسیار راه حل هایی است غیرواقعی و عملا ان راه حل ها با بن بست های جدی روبرو خواهد شد و امنیت ملی ایران را به مخاطره روبرو خواهد کرد.»^{۱۶}

۵- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ واکنشی به مواضع آیت الله خامنه‌ای

« (مجری) آقای مصداقی شما اشاره کردید که تقابلی هست بین آیت الله خامنه ای و همینطور آقای روحانی و به موضوع انتقادات آقای (آیت الله) خامنه ای از دولت هم اشاره کردید ولی آیا سندی وجود دارد که عملی آیت الله خامنه ای و نهادهای قدرتی که در اختیار اوست ، بخواهند کاری بکنند در زمینه انتخابات که به زبان آقای روحانی تمام بشود؟ (ایرج مصداقی) نه سندی در دست نیست شما می دانید در انتخابات سال ۸۸ هم تا روز آخر سندی در دست نبود و

^{۱۵} - ایرج مصداقی پژوهشگر مسائل سیاسی و فعال حقوق بشر از استکهلم سوئد در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^{۱۶} - علیرضا نامور حقیقی تحلیلگر مسائل سیاسی ایران در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

کسی نمی دانست که می شود نتیجه انتخابات را واژگونه اعلام کرده و می شود رای برگردانند حتی تا آخرین لحظات می دانید آقای لاریجانی تبریک هم گفتند ولی بایستی این را در نظر بگیریم موضعی که آقای (آیت الله) خامنه ای اتخاذ کرده در طول روزهای اخیر بخصوص اینها نزدیک به مواضع قالیباف و رئیسی بوده تکرار شعارهای آنها بوده و برعلیه آقای روحانی و می دانید روز گذشته دوباره (آیت الله) خامنه ای به عقده گشایی از رفسنجانی پرداخت و تاکید کرد که دادگاه می‌کونوس را دست گذاشت رویش، با توجه به اینکه روابط خوبی رفسنجانی با آلمانی ها داشت دادگاه می‌کونوس، او را احضار کرد این در واقع دوباره تلاش (آیت الله) خامنه ای بود برای اینکه بگوید باید با غرب جنگید بگوید باید با غرب مقابله کرد سند بیست سی هم گفت بخاطر همین بود و من تصورم این است آقای روحانی پیام را گرفته از آنجایی که نمی تواند مستقیماً به (آیت الله) خامنه ای حمله بکند به همین دلیل به نمایندگان (آیت الله) خامنه ای و آنهایی که (آیت الله) خامنه ای رویشان نظر دارد حمله می کند.»^{۱۷}

«در سخنانی که ایشان (آیت الله خامنه‌ای) داشتند مشخصاً صحبت‌های آقای رئیسی و قالیباف را تکرار کردند بخصوص می دانید آنچه که ایشان مطرح کردند به خصوص در ارتباط با غرب خوشبینی در ارتباط با غرب بود، روابط با غرب بود و اینکه تهاجم فرهنگی دقیقاً هم تم هایی بود که آقای قالیباف و آقای رئیسی مطرح می کردند و مشخصاً تمامی تحلیلگران حتی در داخل و خارج از کشور هم بر این مسئله اتفاق نظر داشتند که نظر ایشان می رساند و نمایندگان ایشان جامعه مدرسین دور از نظر نیست و همینطور روحانیت مبارز تهران، اینها بدون فشار بیت رهبری و (آیت الله) خامنه ای نمی توانستند بیایند پشت آقای رئیسی و یکپارچه او را تایید کنند.»^{۱۸}

« حدود ده روز پیش از برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در ایران، (آیت الله) علی خامنه ای رهبر این کشور به شدت از دولت حسن روحانی به علت حمایت آن از سند آموزش سازمان ملل، انتقاد کرد. (آیت الله) علی خامنه‌ای به دنبال آن است که در تلاش‌های حسن روحانی با هدف پیروزی برای دومین دور ریاست جمهوری، هر چند به طور غیرمستقیم مانع ایجاد کند. نخستین اقدامی که رهبر صورت داد، طرح انتقادات تند از دولت روحانی به علت حمایت آن از سند آموزشی است که سازمان ملل برای اجرا در جهان تا سال ۲۰۳۰ مطرح کرده است. با اینکه (آیت الله) خامنه‌ای انتقاد مشخصی را از این سند مطرح کرد، در دیدار با شماری از معلمان تاکید کرد دولت حق ندارد شیوه زندگی غربی را در کشور اجرا کند و پذیرفتن این سند به هیچ وجه منطقی نیست.. انتقادات (آیت الله) خامنه ای به سرعت بازتاب مثبتی نزد طرفدارانش از محافظه کاران داشت و آنها سند یونسکو را به معنای تشویق برابری جنسیتی در آموزش دانستند که به گفته آنها با اسلام تناقض دارد.»^{۱۹}

۶- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ بسیج مرددین در مقابل هزینه های سیاسی

« ایشان (روحانی) مطمئن شده کلیت نظام برای بقاء و تغییر ساختار لازم است که ایشان را حذف بکنند بنابراین صورتحسابی که برایش پرداخت می کند مهم نیست چون غیر از این راه دیگری ندارد اما اگر در دیدگاه دوم نگاه کنیم که مسئله محاسبه انتخاباتی باشد صورتحساب پرداخت می شود و آقای روحانی تحلیلش این است که می تواند این

^{۱۷} - ایرج مصداقی پژوهشگر مسائل سیاسی و فعال حقوق بشر از استکهلم سوئد در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^{۱۸} - ایرج مصداقی پژوهشگر مسائل سیاسی و فعال حقوق بشر از استکهلم سوئد در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^{۱۹} - تلویزیون الحدث - ۹۶/۲/۱۸

صورتحساب را پرداخت بکند اما چه صورتحساب‌هایی ممکن است برای ایشان صادر کنند بخشی از این صورتحساب‌ها مربوط به مسائل شخصی است افشاگری مسائل شخصی دوم دستگیری افراد هوادار است که بخشی از آن را انجام دادند و شروع کردند سوم ممکن است در مورد برادر ایشان اقداماتی انجام بدهند چهارم ممکن است تنش‌هایی در تجمع‌های انتخاباتی انجام بدهند که امروز هم این کار را تقریباً انجام دادند، و پنجم اینکه ممکن است یک بسیج عمومی کنند یا خود آقای (آیت الله) خامنه‌ای مستقیم صحبت بکند یا قوه قضاییه اعلام جرم کند و بدترین صورتحساب که خیلی احتمالش ضعیف است شورای نگهبان بگوید ایشان مواردی که گفته موازینی که مطرح کرده چون همه اش خط قرمزهای نظام را در حوزه دفاعی و سیاسی رد کرده ما در مورد تایید صلاحیت ایشان تجدیدنظر می‌کنیم که البته خیلی احتمالش کم است اما همه اینها ممکن است اتفاق بیافتد بهرحال این صورتحساب چه الان چه بعد از انتخابات پرداخت خواهد شد ولی آقای روحانی با توجه به اینکه درجه مرددین در انتخابات، کسانی که می‌خواهند شرکت بکنند در انتخابات خیلی زیاد است، محاسبه انتخاباتی اش این است که می‌تواند با این نوع سیاست آنها را بکشانند در انتخابات و صورتحساب‌ها را در مجموع می‌تواند پرداخت کند.»^{۲۰}

۷- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ بسیج مرددین و اصلاح طلبان در انتخابات

«در این ده روز باقی مانده تا انتخابات آقای روحانی هم الان قوی‌ترین گلوله‌هایش را در توپخانه اش قرار داده صحبت‌هایی که ایشان کرده یک وجهش هم این است که ایشان آنچنان هنوز مطمئن نیست که درصد لازم آرا درصد لازم به اصطلاح آرای شرکت‌کننده در انتخابات به اندازه‌ای باشد که به نفع ایشان باشد یعنی باید حداقل بالا ۶۰ درصد از حائزین حق رای در انتخابات شرکت کنند تا شانس ایشان بالا برود ایشان الان لیبرال‌ترین چهره خودش را دارد نشان می‌دهد این که عزیزان ما چرا باید خانه نشین بشوند عزیزان کی هستند عزیزان موسوی هست کربسی هست خاتمی است از خاتمی به نام اسم می‌برد که چرا ما نباید از خاتمی از گفته‌های خاتمی استفاده کنیم ... تمام این سه نفر لااقل به عنوان سران فتنه معروف هستند اینکه الان ایشان رفته در سطح اجتماعی وارد به اصطلاح اتحاد مستقیم با سران فتنه می‌خواهد بشود معنی اش این است که ایشان فکر می‌کند باید رای اصلاح‌طلبان را در تمامیت خودش بگیرد و آنهایی هم که هنوز فکر می‌کنند آقای روحانی چهار سال وقت داشته که همه حرف‌هایی که الان می‌زند بگوید و انجام بدهد و این کار را نکرده انتقاد دارند به ایشان»^{۲۱}

۸- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ معرفی خود به عنوان نامزدی آزادخواه در برابر حاکمیت

«وجه دیگر صحبت‌های ایشان (حسن روحانی) همه صحبت‌های ایشان متوجه یک روی آن متوجه آیت الله خامنه‌ای است آقای (آیت الله) خامنه‌ای می‌گویند روی تان به داخل باشد کار به بیرون نداشته باشید چشم به سرمایه‌گذاری بیرون نداشته باشید ایشان می‌گویند دولت من دولت اتصال به جهان است خوب این معنی کاملاً مشخصی دارد معنی اش این است که آن نظریه (آیت الله) خامنه‌ای را در این مورد ایشان قبول ندارد یا در مورد دادگستری از قوه قضاییه صحبت می‌کند به عنوان قوه‌ای که به جای این که عدالت‌خانه باشد الان دروغ پراکنی می‌کند تقریباً با همه نیروهای مخالف خودش که قوی و قدرتمند هستند در این گفته‌ها درافتاده و می‌خواهد بگوید که من چهره آزادی و آزادی

^{۲۰} - علیرضا نامور حقیقی تحلیلگر مسائل سیاسی ایران در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^{۲۱} - مهرازی براتی کارشناس سیاسی از آلمان در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۸

خواهی در جامعه ایران هستم مردم بیاید به من رای بدهید اگر آزادی و رفاه آتی را می خواهید من مرد مورد نظر شما هستم.»^{۲۲}

۹- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی: آمادگی عبور از خط قرمزها در واکنش به هجمه‌ها

«(مجری) خیلی ها معتقد بودند که بحث اعدام ها خط قرمزی است که هیچ یک از نامزدها وارد این بحث نمی شوند اما امروز آقای روحانی به نظر می آید در تغییر تاکتیک حاضر است که وارد این بحث هم بشود؟ (برزگر) شاید از این جهت بسیار غیرمنتظره بود مخصوصا با شروعی که آقای روحانی در کارزار تبلیغاتی این دوره خودش داشت شاید انتظار نمی رفت که سخنانش در ارومیه و همدان به این شکل مطرح کند به هر حال هر چند توضیح نداد به طور مشخص اعدام ها منظورش چی است ولی آن پیش زمینه صحبت ها مشخص بود که آن منظورش اعدام ها و زندانی های سیاسی است برخورد های سیاسی است که با منتقدان حکومت صورت گرفته.. که به هر حال به طور مشخص صحبت های او مربوط می شود به آقای ابراهیم رئیسی کسی که به هر حال به دلیل حضورش در آن کمیته های معروف به کمیته مرگ در سال ۶۷ بسیار جنجال آفرین شده بود حضورش در انتخابات این دوره متنها این بحث ها بحث هایی نیست که در داخل ایران در رسانه های عمومی یا در مناظره ها یا در بحث ها چندان مورد توجه قرار بگیرد به دلایل متعددی جزو همان طور که گفتید آن خط های قرمز یا تابوهای هست که در جمهوری اسلامی چندان بهش پرداخته نمی شود .. اما شدت حملاتی که به آقای روحانی می شده ظاهرا باعث شده که او در واقع از این خط قرمزها بگذرد و اشاراتی بکند که به هر حال اگر هشدار می باشد که اگر بخواهید به همین شکل به حملات خودتان ادامه بدهید آن وقت من هم برای گفتن حرف هایی خواهم داشت.»^{۲۳}

۱۰- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ پایان خویشتنداری و آغاز فازی دیگر!

« مشاوره هایی که به آقای روحانی داده می شد ظاهرا تا الان در واقع مبتنی بود به نوعی خویشتنداری و اینکه جلب اعتماد آن هسته مرکزی قدرت یا اینکه آن خطی که اصلاح طلبان در چند سال گذشته مدام در تلاش بودند که تثبیت بکنند به هسته مرکزی قدرت و از جمله آیت الله خامنه ای ثابت کنند که در واقع آن تلقی که دارند از اصلاح طلبان درست نیست آنها خواهان در واقع تداوم و استمرار جمهوری اسلامی هستند و تلاش هایی که برای ایجاد یک کانال واسطه برای ارتباط با رهبری صورت می دادند در ماه های گذشته همه اینها شاید دلایلی بوده که در این انتخابات هم به نوعی در واقع اجازه ندهند که مهار کار از دست خارج بشود و نوع حملات و دفاعی، یعنی بیشتر مبتنی باشد بر دفاع از عملکرد حملات به آن شدت نباشد متنها هم آقای قالیباف بعد آقای ریسی در واقع دامنه حملات را روز به روز افزایش دادند تا کابینه دولت آقای روحانی رساندند به هر حال این میزان باعث شده شاید به عنوان مثال اتفاقی که دیروز در معدن یورت افتاد اعتراضی که کارگران و معدنچیان آنجا کردند شاید یک عاملی شده باشد که آقای روحانی به یک جمع بندی تازه رسیده باشد احتمالا که با جمع بندی مشاورانش متفاوت بوده برای اینکه درست بعد از آن دیدار از معدن بود که در ارومیه این صحبت ها را شروع کرد و در همدان هم ادامه داد تلقی من این هست که به هر حال این

۲۲ - مهران براتی کارشناس سیاسی از آلمان در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۸

۲۳ - تلویزیون بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

مسیری که شروع کرده چون واکنش هم ایجاد خواهد کرد طبیعتاً او احتمالاً حتی فرصت خیلی هم نخواهد داشت که بخواهد مجدداً در این روش تجدیدنظر بکند.^{۲۴}

۱۱- تند و تهاجمی شدن لحن روحانی؛ رقابت با رئیسی به عنوان نامزد اصلی حاکمیت

« به طور محسوسی ادبیات و حتی گفتمان آقای روحانی در سخنرانی‌ها و بحث‌های انتخاباتی متفاوت شده است. بعد از شوکی که به آقای روحانی پس از دیدار با معدنچیان و خانواده‌های آنها وارد شد و بی‌واسطه با معترضان و به خصوص این بخش از لایه‌های اجتماعی در تماس قرار گرفت، آقای روحانی اشتیاق دیگری برای تغییر وضع پیدا کرد. علاوه بر این در مجموع دو مناظره پیشین و فرصت‌های انتخاباتی و تبلیغاتی که آقای روحانی داشته است انتظار بدنه اجتماعی حامی خودش به ویژه تحول‌خواهان و کسانی را که در حوزه گفتمانی سبزه‌ها تعریف می‌شدند چندان راضی نگاه نداشت و انتظاری وجود داشت برای اینکه وی تندتر و سریع‌تر دیدگاه‌های خودش را بیان کند. این جمع بندی به علاوه حملات و انتقادهایی از طرف آقایان قالیباف و رئیسی متوجه آقای روحانی شد و به احتمال زیاد مجموع نظرسنجی که ستاد انتخاباتی آقای روحانی دارد از فضای انتخابات از اینکه شعارها و وعده‌های آقایان رئیسی و قالیباف توانسته بخشی از جامعه را متوجه خودش کند به علاوه اینکه اظهار نظر تندی که آقای (آیت‌الله) خامنه‌ای ابراز کرد و نقدهایی که متوجه آقای روحانی کرد با توجه به همه این موضوع‌ها آقای روحانی و ستاد وی را به نتیجه رساند که آقای رئیسی گزینه اصلی است و باید از این حالت دفاعی و کلی‌گویی خارج شود و ادبیات تهاجمی تری را اتخاذ کند، با توجه به اینکه آقای رئیسی ظاهراً نامزد اصلی اردوگاه اصولگرایان هست، پیکان حملات آقای روحانی در این صحبت‌های دو روز اخیر متوجه آقای رئیسی شده است که ادبیات خیلی تندی بوده و باعث هیجان و اقبال لایه‌های اجتماعی آقای روحانی شده است و از طرف اردوگاه‌های رقیب بازتاب تند و انتقادهایی را در پی داشته است.»^{۲۵}

۱۲- تهاجمی شدن موضع روحانی؛ تغییر زمین بازی از اقتصادی به فرهنگی - اجتماعی

«یک موضوعی در انتخابات وجود دارد که شما میدان بازی و دو قطبی را حتی بر اساس آن چیزی که خودتان ذهنیت دارید طراحی می‌کنید آقای روحانی چند تا تغییر الان کرده یکی اینکه از آن حالت پاسخ دادن پرسشگر شده وجه دومش این است که اصلاح طلب شده به جای اعتدال‌گرا و مسئله سوم این است که دارد به شدت به طور مشخص به رقبایش اشاره می‌کند و به جای اینکه تاکید بکند روی مسائل اقتصادی و اجتماعی روی مسائل سیاسی و فرهنگی دارد تاکید می‌کند همه اینها باعث شده که الان آن وضعیت بازی از حالتی که آنها در مورد بیکاری صحبت می‌کردند آقای روحانی باید جواب می‌داد الان آقای روحانی درباره دیوار صحبت می‌کند آقای رئیسی امروز مجبور است که به آقای روحانی جواب بدهد. و رقیب را دارد دنبال خودش می‌کشاند این باعث شده که ما هم یک ادبیات و یک رویکرد جدیدی از آقای روحانی ببینیم هم اینکه الان نسبت به روزهای قبل یک خورده بر فضای انتخابات مسلط تر نشان می‌دهد بخاطر اینکه الان رقبا مجبور هستند که در این حوزه‌ها بیایند و مواضع‌شان را توضیح بدهند که توضیح‌های خطرناکی هم می‌تواند باشد.»^{۲۶}

^{۲۴} - تلویزیون بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

^{۲۵} - مرتضی کاظمیان در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^{۲۶} - رضا حقیقت نژاد، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

« در جامعه کنونی شکاف های متعددی وجود دارد شکاف اقتصادی شکاف طبقاتی مشکلات معیشتی شکاف های جنسیتی قومیتی که به هر سیاست های تبعیض آمیز را می شود عنوان کلی اش قلمداد کرد شکاف های سیاسی هست شکاف های نسلی هست. جناح اصول گرا از چند ماه قبل به طور مشخص آمده بود و سرمایه گذاری کرده بود گفتند تمرکز و سرمایه گذاری اش بر شکاف های اقتصادی و معیشتی بوده یعنی فکر می کرد با توجه به اینکه رکودی که حاکم هست میزان بیکاری که هست و این ملموس هست برای مردم سرمایه گذاری بر روی این باعث خواهد شد که رای طبقات فرودست که از نظر کمی هم قابل توجه است به رای ثابت اصول گرایان اضافه بشود و شانس آنها را برای پیروزی در انتخابات افزایش بدهد ضمن اینکه این تلقی را هم داشتند که دولت را در موضع تدافعی قرار می دهد و چون کارنامه اش هم از نگاه آنها خیلی مثبت نیست بنابر این تحت فشار قرار خواهد گرفت. این اتفاقی بود که تا منظره دوم عملا ادامه پیدا کرد ولی بعد از آن آقای روحانی احتمالا تجدید نظری کرده یا توصیه هایی که به او شده یا در واقع توصیه های مشاورانش را نپذیرفته به هر حال تغییر جهت داده و آمده روی گسل های دیگر روی شکاف های دیگری دارد سرمایه گذاری می کند که آنها هم فعال هستند مثل شکاف های سیاسی فرهنگی در واقع تاکید بر عدم وجود آزادی های سیاسی و فرهنگی مسائل زنان.. که به هر حال آن طیف هوادار آقای روحانی منتظر این بود و از اینکه این نکات مطرح نشده بود از طرف آقای روحانی منتقد او بودند دلسرد شده بودند و الان با بیان این حرف ها در واقع دارند واکنش نشان می دهند و این همان جایی است که به هر حال بازی کردن برای کسانی مثل آقای رئیسی و قالیباف دشوار هست..»^{۲۷}

ج- القاء دودستگی و سردرگمی جریان اصولگرا

۱- تاکید اختلاف انگیز بیگانه: چرا قالیباف به نفع رئیسی کنار نمی رود!!!

«... آن نیروی اصلی یا باقیمانده جبهه مردمی نیروهای انقلاب/ جمنا این الان به اصطلاح هسته اصلی اصولگراهاست این ها به نظر میاد که کاندید اصلی شان آقای رئیسی است ولی آنچنان هم مطمئن نیستند که ریسی حتما رای لازم را بیاورد مرتب دارند نظرسنجی های حتی روزانه می کنند که ببینند درصد آرای که به قالیباف تعلق می گیرد و به ریسی تعلق می گیرد چقدر است احتمال این است که اگر در هفته آینده ببینند که آرای ریسی پایین است زیاد نیست و به اصطلاح از ایشان بخواهند به نفع روحانی (قالیباف) برود کنار یک احتمال هم هست که اصلا به نفع قالیباف برود کنار یک مسئله دیگر هم هست که اصلا قالیباف از اول نیامده بود که در انتخابات پیروز بشود و عرض شود که بماند تا آخر انتخابات، ایشان آمده بود که اصلا کنار برود این بستگی به این دارد که حمایت از ریسی چقدر باشد هر دو مسئله ناروشن است حتی ممکن است که کاملا جریان معکوس به پیش برود.»^{۲۸}

«... خروجی دو خبرگزاری فارس و تسنیم که وابسته هستند به بخش امنیتی حاکم بر سپاه و همینطور خروجی روزنامه کیهان در روزهای اخیر نگاه متفاوتی دارند به رئیسی .. ایشان را حجت الاسلام یاد می کنند .. کانون مرکزی قدرت در جمهوری اسلامی و بخش های تندرو گفتمان و ادبیات آقای ریسی و مختصات و کارنامه او را بیشتر از آقای قالیباف

^{۲۷} - جمشید برزگر ، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^{۲۸} - مهران براتی کارشناس سیاسی از آلمان در گفتگو با تلویزیون من و تو - ۹۶/۲/۱۸

جذاب می بینند .. بازی های تبلیغاتی همه دارند تلاش می کنند برای کامیابی آقای رئیسی .. به نظر می رسد شبکه های نیروهای که بسیج می کنند بخشی امنیتی حاکم بر سپاه و اصولگرایان، نیروهایشان متوجه رئیسی شده مگر اینکه قالیباف انصراف دهد به نفع رئیسی کناره برود که ...»^{۲۹}

« پیش بینی ها این بود (کناره گیری قالیباف به نفع رئیسی) البته آقای قالیباف و اعضای ستادشان همواره تاکید کردند که در رقابت ها باقی خواهند ماند و کناره گیری نخواهد کرد به سود آقای ریسی این حرفی است که آقای قالیباف می زدند ولی پیش بینی ها این بوده است که با توجه به تحولات درون جنایی در خود اصولگرایان احتمالاً فشار بسیار زیادی وارد خواهد شد برای اینکه آقای قالیباف در نهایت کناره گیری کند به این دلیل که دو نهاد اصلی در میان اصولگرایان یکی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و یکی هم جبهه پایداری قبلاً آقای ریسی را به عنوان نامزد اصلح معرفی کرده بودند جامعه روحانیت مبارز تهران هم آقای ریسی را به عنوان نامزد خودشان معرفی کردند بنابراین این عملاً هیچ تشکری عمده ای در میان اصولگرایان باقی نمانده است به جز جمنا جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی که آن تشکر یا ائتلاف هم از هر دو یعنی آقای ریسی و آقای قالیباف حمایت می کند با این تفاوت که از آقای قالیباف تعهد گرفته است که در آخر به نظر این ائتلاف گردن بگذارد و بپذیرد که نامزد نهایی چه کسی خواهد بود در صورتی که آقای ریسی چنین تعهدی به جمنا نداده است. بنابراین این انتظار وجود داشته است که با توجه به حمایت و تشکر های اصلی اصولگرای از آقای ریسی طبیعتاً فشار بر آقای قالیباف افزایش پیدا کند .. بحث اصلی و رقابت های اصلی بین آقای قالیباف و آقای ریسی است منتها مشکل اینجاست که ظاهراً دست کم در نظر سنجی هایی که تا الان انجام گرفته است رای آقای قالیباف بیشتر از آقای ریسی است و همین باعث شده است که آقای قالیباف مقاومت کند و همین حرف های دیروزشان به هر حال کار را دشوار خواهد کرد برای این که کناره گیری آن را سخت تر خواهد کرد و این از نگاه بسیاری در میان اصول گرایان به زیان آنها تمام خواهد شد این که با دو نامزد وارد شوند دلیل این است که شکسته شدن آراء و تقسیم آراء بین این دو نامزد خواهد شد.»^{۳۰}

۲- استراتژی اصولگرایان؛ کشاندن انتخابات به دور دوم

« مجری: در میان اصولگرایان هنوز هم تکلیف این روشن نشده که آیا اینها یک نامزد خواهند داشت یا رقابت بین خود آنها هم خواهد بود کما اینکه امروز آقای قالیباف تاکید کرده که تا آخر همچنان خواهد بود؟ (حقیقت نژاد) فکر می کنم هنوز اتفاق غیرمنتظره ای را شاهد نیستیم آنها از قبل اعلام کردند که بعد از مناظره ها و بر اساس نظرسنجی تصمیم می گیرند که هر دو در میدان باقی بمانند یا یک نفرشان کنار برود. ولی موضوع بسیار مهمی که وجود دارد به طور جدی این را تبلیغ کردند که روی دور دوم فکر می کنند یعنی ما کمتر اصول گرایی را دیدیم که در روزهای اخیر یا حتی در ماه های اخیر گفته باشد که امیدوار هستند به پیروزی در دور اول انتخابات و تمام تلاش شان این است که انتخابات را به دور دوم ببرند و به همین جهت فکر می کنند که هر کدام از این کاندیداها می توانند بخشی از آن آراء ریخته شده آقای روحانی آنها باورشان این است که آقای روحانی بالاخره پنجاه و یک درصد رای داشته و در لبه مرز بوده و از

^{۲۹} - مرتضی کاظمیان، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^{۳۰} - جمشید برزگر، تحلیلگر بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

طول این چهار سال هم یک ناکارآمدی هایی باعث شده این رای ریزش بکند و ما باید الان این رای های ریخته را جمع بکنیم و آقای روحانی را ببریم دور دوم. بر اساس این استراتژی ممکن است که بگوییم هنوز دارند به آن راه تعیین شده شان ادامه می دهند و خیلی اختلاف وجود ندارد ولی یک نکته ای که ممکن است وجود داشته باشد برخی از نظرسنجی ها می گویند که در روزهای اخیر رای آقای رئیسی رشد کرده به آقای قالیباف نزدیک شده اینجا یک شکافی بوجود می آید خوب درست است که الان هر دو اصول گرا هستند ولی یک زخم هایی هم بین آنها هستند که دوست ندارند مثلاً بعضی از حامیان آقای جلیلی به هیچ وجه دوست ندارند که آقای قالیباف برود دور دوم و دوست دارند آقای رئیسی دور دوم برود اگر که میزان رای شان خیلی به هم نزدیک بشود یا پیشی بگیرد شاهد بروز یک شکاف ها و اختلاف هایی خواهیم بود.»^{۳۱}

د - تحریم انتخابات یا حضور مطالبه محور و تعدیل کننده حاکمیت!؟

« در چند روز اخیر برخی گروه ها و احزاب مخالف جمهوری اسلامی از جمله شش حزب کردستان ایران، سازمان های جبهه ملی ایران و کارزار همبستگی برای دموکراسی حقوق بشر انتخابات آتی ریاست جمهوری را تحریم کردند.»^{۳۲}

« سازمان های جبهه ملی ایران در خارج از کشور با انتشار بیانیه ای اعلام کردند در انتخابات ریاست جمهوری شرکت نخواهد کرد. در بیانیه یادشده منع فعالیت احزاب مخالف، تعطیلی روزنامه های منتقد، حبس روزنامه نگاران و نظارت استصوابی از جمله دلایل تصمیم جبهه ملی برای عدم شرکت در انتخابات معرفی شده اند. این مجموعه سیاسی، انتخابات پیش رو را گزینش بین «بد و بدتر» خوانده و تصریح کرده است فقدان آزادی انتخابات را توهین به ملت ایران می داند و نه می تواند و نه می خواهد در چنین انتخاباتی شرکت کند. جبهه ملی در اوایل دهه ۱۳۶۰ از سوی حکومت جمهوری اسلامی ایران غیر قانونی اعلام شد و فعالان آن در داخل کشور طی سال های گذشته بازداشت و زندانی شده اند.»^{۳۳}

« به میدان آوردن جمعیت مشتاق در انتخابات چهار سال پیش برای آنهایی که میانه روی را مشی خود قرار داده اند آسان نبود تجربه انتخابات قبل از آن در سال ۱۳۸۸ برای بسیاری از هواداران خط اصلاح طلبی و میانه روی تلخ و ناامید کننده بود طرفداران میانه روی از هر صدایی استقبال می کنند که مشارکت بیشتر را ترغیب کنند بلکه بتوانند دستکم بخشی از اهرم های تندروها در حکومت را از دست شان خارج کنند در این میان احزاب و گروه های منتقد و مخالف هم امیدوار هستند که با استفاده از فرصت انتخابات برای رساندن صدای خود به گوش مردم بر خلاف خواست حاکمیت، مانع حذف تمام و کمال از متن حوادث و معادلات سیاسی ایران شوند.»^{۳۴}

۳۱ - رضا حقیقت نژاد در گفتگو با بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

۳۲ - رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۹

۳۳ - رادیو فردا - ۹۶/۲/۱۸

۳۴ - بی بی سی - ۹۶/۲/۱۸

ه - مهندسی فضای انتخابات با تاکید بر دوگانه جنگ / تقابل یا صلح / تعامل!!

تلویزیون بی بی سی در ادامه تلاش خود برای دوقطبی نمایی فضای انتخابات ریاست جمهوری، با تاکید بر برجام و برجسته کردن این ادعای که "برجام سایه جنگ را از سر ایران رفع کرد!" به نوعی خط تبلیغی مهندسی فضای انتخابات را مورد تاکید دارد: «در ایران چشم ها به انتخابات دوخته شده و این که چه کسی سکان اداره کشور را در چهار سال آینده به دست خواهد گرفت و کشور را به کدام طرف خواهد برد تا همین چند هفته پیش حتی برجام توافق هسته ای با قدرت های جهان محل مناقشه بود و به گفته رییس جمهوری شاید یکی از مهمترین مسایل این انتخابات .. مردم باید در ایران باید تصمیم بگیرند حالا در چند روز دیگر از جمله درباره اهمیت توافق هسته ای در زندگی و آینده شان!»^{۳۵} .. «تندروها ناسپاسی می کنند اگر برجام نبود ایران احتمالاً امروز جایی بین زیمباوه و ونزوئلا بود فروپاشی اقتصاد، تورم چند صد درصدی، امنیتی ماندن فضا، مردم منتظر در مقابل داروخانه ها و حتی نهایتاً زیر سایه جنگ .. آیت الله خامنه ای الان انکار می کند ولی خطر جنگ حتی از رگ گردن هم به ایران نزدیکتر بود حتی مقامات دولت آقای احمدی نژاد هم گفتند که سال های ۸۵ و ۸۶ هر شب از ترس احتمال حمله خوابشان نمی برده است افشاگری های بعدی هم نشان داد که بخشی از اعراب جدا به دنبال تحریک ایالات متحده برای حمله به ایران بودند خطر جنگ یک واقعیت مسلم استراتژیک و یک حقیقت ناگزیر بود در صورتی که برجام امضاء نمی شد.»^{۳۶}

نکته قابل توجه آنکه این رسانه در عین حال می کوشد به منتقدان دستاوردهای برجام در عرصه اقتصادی پاسخ دهد؛ چرا که این رسانه به رغم برجسته کردن اهمیت برجام در رفع سایه جنگ از سر ایران، انتظار و توقعات ایرانیان از برجام در حل مشکلات اقتصادی را غیرواقع بینانه توصیف می کند «انتظاراتی که ایرانی ها از برجام داشتند به عقیده من غیر واقع بینانه بود اینها انتظار داشتند که بلافاصله بعد از برجام سرمایه های خارجی به ایران وارد بشود و موقعیت اقتصادی ایران به خصوص برای مردم که خوب فشار زیاد می بینند این در یک مدت کوتاهی نتایج خیلی مهم و ملموسی داشته باشد و خوب اینها می دانید که صورت نگرفته است.»^{۳۷}

^{۳۵} - بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^{۳۶} - مهدی مهدوی آزاد، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹

^{۳۷} - شیرین هانتر، بی بی سی - ۹۶/۲/۱۹